

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. IV. Duo corollaria præcedentis doctrinæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

etiam multiplicetur substantia: Ergo non potest multiplicari persona in Divinis, nisi substantia multiplicetur. Major patet: nam personalitas est constitutiva personæ, sicut humanitas hominis: quare sicut non possunt dari plures homines, nisi dantur plures humanitates, ita nec potest multiplicari persona, nisi personalitas multiplicetur. Unde S. Thomas infra quæst. 39. art. 3. ad 4. *Forma significata per hoc nomen, persona, non est essentia, vel natura: sed personalitas: unde cum sint tres personalitates, non singulariter, sed pluraliter prædicatur de tribus.* Minor verò sic ostenditur. Multiplicato inferiori debet etiam multiplicari superior, quod est commune communitate rationis, sicut multiplicatis hominibus aut equis, debet multiplicari ratio animalis: Sed substantia est quid superius ad personalitatem, quæ supra substantiam addit quod sit incommunicabilis, & nature intellectualis, ut docet D. Thomas quæst. præcedenti art. 2. Ergo multiplicata personalitate necessario debet multiplicari substantia.

Secunda ratio. Multiplicato principio quod actionis notionalis, debet multiplicari ratio substantiæ, & non tantum modus incommunicabilitatis: Sed in personis divinis, multiplicatur principium quod actionis notionalis: Ergo non solum incommunicabilitas, sed etiam substantia debet in illis multiplicari. Minor est certa: nam aliud est principium quod generationis, & aliud principium quod spirationis. Major autem probatur ex illo communi Philosophorum axioma quod asserunt actiones esse substantium: unde sicut ex hoc innuitur, in Deo, secundum se considerato, admittendam esse substantiam aliquam absolutam, ratione cuius sit principium quod creationis, conservationis, & aliarum operationum ad extra, quæ indivise sunt, & toti Trinitati communes; ita ex eodem principio sequitur in Patre v. g. præter incommunicabilitatem, admittendam esse aliquam substantiam relativam, per quam constituatur in ratione principij quod actionis notionalis, scilicet generationis; & aliam in Filio, per quam unam cum Patre constituatur principium quod spirationis activæ.

Hoc argumentum probat solum in Patre & Filio admittendas esse substantias relativæ & personales: verum tamen facile potest ad Spiritum Sanctum extendi. Nam sicut principium quod, ita & terminus qui actionis notionalis, debet esse subsistens incommunicabiliter; sicut enim actiones, ita & passiones, aut quasi passiones, sunt substantium: Sed Spiritus Sanctus est terminus qui actionis notionalis, scilicet spirationis activæ, per quam producit: Ergo non minus gaudere debet substantia relativæ & incommunicabili, quam Patre & Filio.

Tertia ratio. Incommunicabilitas quam dicunt personæ divinæ, non est pura negatio, sed fundatur in aliquo positivo: At illud non potest esse aliud, quam substantia: Ergo in personis divinis, præter tres incommunicabiles, tres substantiæ admittendæ sunt. Major patet ex dictis disp. præcedenti art. 2. Minor verò probatur: quia si illud positivum non esset substantia, se haberet per modum formæ adjacentis; & cum sit constitutum personæ in esse personali, persona divina, ex sua formalissima ratione, se haberet per modum formæ adjacentis rei existentis; quod est absurdum, & accedit ad errorem Gilberti Porretani, qui divinas personas essentia divinæ assistentes, illique veluti adjacentes esse fingebat.

Tom. II.

Secundò probatur eadem Minor. Si positivum illud, in quo divinarum personarum incommunicabilitas fundatur, ex propria ratione non esset subsistens, sequeretur quod essentia divina, præintellecta huiusmodi positivo, esset suppositum & persona; atque ita, aut una tantum, aut quatuor essent personæ in Deo: Sed hoc dici nequit, ut patet: Ergo &c. Sequela probatur: Suppositum, seu persona, est substantia incommunicabilis alteri ut supposito: Sed essentia divina, ut præintellecta huiusmodi positivo, esset incommunicabilis alteri ut supposito: Ergo esset suppositum & persona. Probatur Minor: quia non esset communicabilis nisi illi positivo, quod ex se non esset subsistens, sed potius per eam subsisteret; & se haberet ad illam ut forma ad subsistens: ex eo autem quod aliquid sit communicabile alteri ut formæ, ad sustentandam illam, non tollitur ab eo quod sit suppositum; ut patet in Verbo Divino, quod communicatur hoc modo humanitati ad illam sustentandam: Ergo &c.

Ultima ratio. Si Persona Verbi Divini v. g. non haberet aliam substantiam, quam absolutam unio humanitatis ad Verbum, fuisset facta immediate in aliquo absoluto, & communi tribus personis; ac proinde omnes tres personæ essent incarnatæ. Sequela probatur: Unio humanitatis immediate facta est ad substantiam; quia unita est Verbo ab subsistendū in illo, & subsistere est effectus formalis substantiæ: Ergo si in Verbo non sit nisi substantia absoluta, unio humanitatis immediate facta est ad aliquid commune & absolutum.

§. IV.

Duo corollaria præcedentis doctrinæ.

EX dictis colligitur triplex discriminem, quod inter substantiam & existentiam reperitur; triplexque ratio, cur substantia debeat in personis divinis multiplicari, non verò existentia. Nam in primis existentia non habet quod sit formale constitutum personæ, sicut substantia. Secundò, nomine personæ divinæ formaliter & directè significatur subsistens, non verò existens. Tertiò existentia dicitur tantum uno modo, substantia verò dupliciter.

Colligitur etiam major confirmatio doctrinæ à nobis traditæ supra disp. 3. art. 5. cur scilicet relationes divinæ non addant perfectionem ad essentiam, etsi gaudeant propriis substantiis: quia scilicet ratio substantiæ, quam addunt, non consistit in perfectitate independentiæ, quæ perfectio est sed in perfectitate incommunicabilitatis, quæ ordinem ad existentiam non exprimit, nec perfectionem dicit; in hoc enim quod est alteri non esse communicabile, nulla relucet perfectio.

§. V.

Solvuntur objectiones.

PRæcipuum Adversariorum fundamentum sumitur ex autoritate D. Thomæ, qui videtur favere illorum sententiæ: docet enim quæst. 8. de potentia art. 3. ad 7. 8. & 9. quod *relatio in Divinis distinguit in quantum est relatio, constituit autem hypostasim, in quantum est divina essentia.* Et quæst. 9. art. 5. ad 13. *In rebus (inquit) creatis principia individuantia duo habent, quorum unum est quod sint principia subsistendi, natura enim communis de se non subsistit nisi in singularibus* Ec ij